

Raport de evaluare externă de progres

Instituția organizatoare de studii universitare de doctorat (IOSUD): UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” DIN IAȘI

Școala/Școlile universitare de doctorat: ȘCOALA DOCTORALĂ DE STUDII FILOLOGICE

I. Introducere¹

Prezentul Raport de evaluare externă de progres este un raport intermediar care își propune să identifice și să analizeze modul în care, în domeniul de doctorat FILOLOGIE din cadrul „Școala Doctorală de Studii Filologice” a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, au fost implementate recomandările făcute de comisia de experți în urma evaluării periodice efectuate în perioada 12-16 iulie 2021.

Componența comisiei de evaluare intermediară este formată din:

1. DIACONU Mircea - Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
2. NISTOR Denisa-Georgiana - Universitatea „Valahia” din Târgoviște
3. CATANĂ Elena - Expert din Direcția Asigurarea Calității, responsabil suport activitate a CPS – Științe Umaniste și Teologie

În cadrul Școlii Doctorale de de Studii Filologice își desfășoară activitatea 23 conducători de doctorat, 16 titulari, 7 pensionați.

La data de 1 octombrie 2024, în cadrul domeniului de studii universitare de doctorat FILOLOGIE își desfășoară activitatea un număr de 60 de doctoranzi. În prelungire, 21, în perioadă de grație, 17, amânați, 5.

II. Aprecieri asupra implementării recomandărilor formulate în cadrul REE

Recomandările făcute de comisia de evaluare au fost implementate, după cum urmează:

IP * A.1.3.3 - Doctoranzii sunt informați în legătură cu oportunitățile privind finanțarea din partea universității a activității specifice formării lor. Societatea Antreprenorială Studențească din cadrul UAIC (SAS-UAIC) a organizat în perioada septembrie-octombrie 2024, în cadrul proiectului „Studentul de astăzi, antreprenorul de mâine” (Cod proiect: CNFIS-FDI-2024-F-0422), o serie de evenimente pentru studenți și doctoranzi, menite să faciliteze dobândirea de competențe și abilități antreprenoriale. De asemenea, doctoranzii au fost informați permanent despre posibilitatea de a accesa fonduri pentru mobilități de cercetare, pentru participarea la colocvii și conferințe și la alte activități specifice (Școli de Vară, granturi etc.).

IP * A.3.1.4. - În acord cu recomandările comisiei ARACIS de la ultima evaluare, numărul cadrelor didactice titulare a crescut semnificativ (au obținut atestatul de abilitare 7 profesori), în timp ce numărul profesorilor pensionari asociați a scăzut de la 9 la 7 (prin retragerea prof.dr. Irenne Odette BLUMENFELD și prof.dr. Marina MUREȘANU). În același timp, în perioada 2021-2024 toți profesorii conducători au în stagiul un număr de până în 8 doctoranzi, în conformitate cu recomandările comisiei ARACIS de la ultima

¹ De fiecare dată când este aplicabil, informațiile vor fi prezentate și în funcție de gen.

evaluare.

IP * B.1.1.1. - În acord cu recomandările comisiei ARACIS de la ultima evaluare, semnalăm înscrierea la SDSF a unor absolvenți din alte centre universitare din țară (Universitatea „Babeș Bolyai” din Cluj-Napoca, Universitatea din București, Universitatea „Ovidius” din Constanța ș.a.), sau din străinătate (actualmente există doctoranzi din Israel și Egipt, în anii anteriori frecventând cursurile SDSF studenți din Franța și Italia).

IP B.1.2.2. - Rata de exmatriculare a studenților doctoranzi inclusiv în urma renunțării la studii, la 3, respectiv 4 ani de la admitere, nu depășește 30%.

IP B.2.1.1. - În planul de învățământ au fost incluse discipline opționale.

IP * B.3.2.1. - În urma recomandărilor comisiei ARACIS de la ultima evaluare, niciun referent nu a fost numit în comisiile unui îndrumător la mai mult de 2 lucrări pe an.

IP * C.1.1.2. - Pe parcursul studiilor doctorale există mecanisme de feedback din partea studenților doctoranzi și acestea conduc la eliminarea erorilor și la îmbunătățirea serviciilor academice și administrative oferite. În acest sens, activitățile de îndrumare ale conducătorilor de doctorat și cele administrative ale Școlii doctorale sunt evaluate în baza unui Chestionar elaborat împreună cu reprezentanții studenților doctoranzi în Consiliul Școlii Doctorale (a se vedea ANEXA II.15. Evaluarea de către doctoranzi a calității studiilor doctorale).

Comisia a formulat mai multe recomandări în afara celor care vizau indicatorii impuși. Este vorba de:

- creșterea resurselor financiare și facilitarea accesului doctoranzilor la baze de date în alte limbi decât engleza sau româna;
- simplificarea unor proceduri birocratice, consolidarea legăturilor cu absolvenții și angajatorii;
- organizarea mai multor întâlniri generale cu scopul de a integra doctoranzii într-o comunitate academică, oferindu-li-se șansa unei interacțiuni atât formale, cât și informale;
- organizarea unei întâlniri cu doctoranzii în vederea schimbului de opinii cu privire la situația bibliografică (nevoi, dorințe, așteptări);
- elaborarea unui ghid de redactare a tezei și a rezumatului tezei de doctorat;
- aplicarea art. 39 (3) din Codul studiilor doctorale care prevede: „Din motive temeinice, în condițiile stabilite prin regulamentul școlii doctorale, durata programului de doctorat poate fi prelungită cu 1-2 ani, cu aprobarea senatului universitar, la propunerea conducătorului de doctorat și în limita fondurilor disponibile”;
- aplicarea unui orar mai flexibil în cadrul programului de pregătire bazat pe studii universitare avansate, în există situații cu 10 ore pe zi) (cf. Anexa II.4).

Referitor la aceste recomandări, la nivelul Școlii doctorale de Studii Filologice, UAIC a luat mai multe măsuri, după cum urmează: doctoranzii Școlii Doctorale de Studii Filologice au acces, în regim de „beneficiari specifici”, la fondurile Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu” (peste 2,3 milioane de volume) și la toate serviciile pe care importanta instituție le ține la dispoziția publicului său privilegiat (cel din categoria „specific”), la fondurile Bibliotecii Academiei, filiala Iași, și ale Bibliotecii „Gheorghe Asachi”. Doctoranzii mai pot beneficia și de accesul la materiale oferite de abonamente la baze de date ale Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu”. Cu excepția Bibliotecii Centrale Universitare „Mihai Eminescu”, cel mai des frecventată de doctoranzi este Biblioteca Facultății de Litere. Ca bibliotecă specializată, Biblioteca Facultății de Litere are un fond de peste 150.000 de volume și de peste 10.000 de periodice. Aceasta dispune de 110 de locuri în trei săli de lectură și este informatizată din anul 1997. Pe baza bibliografiei din planul de învățământ – de care dispune grație uneia din formele pe care le ia cooperarea dintre Facultatea de Litere și Biblioteca de Litere – sunt organizate și actualizate periodic rafturi cu acces liber, în sălile de lectură, pe specialități. În plus, politica de achiziții a acestei biblioteci – ca și a întregii instituții, Biblioteca Centrală Universitară „Mihai Eminescu”, a cărei filială este Biblioteca de Litere – este orientată către asigurarea accesului la o bibliografie circumscrisă și specializării limbi literaturi străine. Toți studenții doctoranzi înmatriculați în cadrul Școlii Doctorale de Studii Filologice în domeniul FILOLOGIE au acces la bazele de date on-line disponibile prin proiectul ANELIS PLUS 2020 – Acces Național Electronic la Literatura Științifică pentru Susținerea Sistemului de Cercetare și Educație din

România, proiect co-finanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programul Operațional Competitivitate 2014-2020. Astfel, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (http://www.anelisplus.ro/?page_id=68) le oferă doctoranzilor posibilitatea de a accesa următoarele baze de date și platforme de cercetare: Elsevier ScienceDirect (http://www.anelisplus.ro/?page_id=93#beneficiari), platformă de cercetare care oferă acces în text integral la reviste științifice de cercetare în format electronic, cărți academice, serii de cărți enciclopedii online. Peste 25% din informația apărută la nivel global în domeniile științe exacte și științe umaniste, tehnologie și medicină este publicată pe platforma Elsevier Science Direct. Este, incontestabil, cea mai importantă resursă informațională academică a zilelor noastre și cuprinde revistele publicate de grupul editorial Elsevier (care grupează editurile: Elsevier, Churchill Livingstone, Saunders, Mosby, Cell Press, Pergamon, Butterworth-Heinemann, Academic Press, The Lancet, JAI Press, North Holland, Masson); ClarivateAnalytics (http://www.anelisplus.ro/?page_id=104#beneficiari), una dintre cele mai importante surse de documentare științifică la nivel mondial. Scopul acestei baze de date este de a oferi informații despre recunoașterea științifică a articolelor și de identificare a noilor tendințe și tehnologii la nivel mondial. Web of Knowledge este autoritatea recunoscută pentru evaluarea ISI a jurnalelor științifice, creat în colaborare cu prestigiosul Institute for Scientific Information din Philadelphia, SUA. Scopus (http://www.anelisplus.ro/?page_id=127#beneficiari);

- Nu este foarte clar la ce se referă simplificarea unor proceduri birocratice; au fost organizate activități comune pentru toți doctoranzii și, de asemenea, contacte cu absolvenții studiilor doctorale;
- UAIC a avut în vedere aplicarea unor strategii și proceduri implementate la nivelul școlii doctorale ca măsuri de îmbunătățire continuă a calității programelor doctorale precum:
 - Diversificarea conținuturilor programelor de studii. SDSF urmărește asigurarea unor perspective diverse asupra cercetărilor în domeniul Filologie, prin participarea, la cursurile modulare, în normele aferente Statului de funcțiuni al Școlii Doctorale, a unui număr mare de specialiști, inclusiv dintre cei care nu au doctoranzi. Conținuturile diversificate, în locul disciplinei predate de un singur profesor, reprezintă beneficiul prim al acestei strategii. Rezultatele cunoașterii și cercetării specifice fiecăruia din profesorii implicați în procesul de predare se reflectă în propunerea secvențelor din programele de studii, a modalităților distincte de abordare, în varietatea sub care se proiectează instruirea studenților doctoranzi în domeniul cercetării.
 - Dobândirea de abilități în procesul analizei și transmiterii rezultatelor cercetării doctorale. Studenții-doctoranzi au participat în alte activități interactive, la nivelul Școlii Doctorale, cum ar fi seminariile doctorale, organizate de-a lungul întregului an universitar (cursurile și seminariile PPUA durează un singur semestru), organizate de conducătorii de doctorat. În anul universitar 2019-2020, de exemplu, doctoranzii Prof. dr. Lăcrămioara Petrescu și ai Prof. Antonio Patraș (Literatură română) au susținut prezentări săptămânale de o oră/fiecare, în fața unui auditoriu mai larg, format din masteranzi și doctoranzi.
 - Organizarea de conferințe invitate, la Școala Doctorală. Doctoranzii au beneficiat, la Școala Doctorală, de conferințe invitate pe diverse subiecte de metodologie a cercetării, susținute de profesori și cercetători invitați, din țară și din străinătate: Prof. dr. Gisèle Vanhese (Universitatea din Calabria), Prof. dr. Hélène Lenz (Universitatea din Strasbourg), Prof. dr. Annafrancesca Naccarato (Universitatea din Calabria), Dr. Danilo De Salazar (Universitatea din Calabria), Prof. dr. Mihai Zamfir (Universitatea din București), Prof. dr. Rodica Zafiu (Universitatea din București), C.S. I dr. Adrian Tudurachi (Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca), Prof. dr. Laura Pavel-Teuțișan (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), Conf. dr. Călin Teuțișan (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca), Conf. dr. Pompiliu Crăciunescu (Universitatea de Vest din Timișoara).
 - Internaționalizarea studiilor doctorale, încurajarea participării la manifestări științifice internaționale. Pentru a beneficia de întreaga deschidere față de lumea cercetării științifice în domeniu,

conducătorii de doctorat sunt încurajați să participe la îndrumare doctorală în co-tutelă, iar studenții-doctoranzi la manifestări științifice internaționale, programe de burse doctorale, stagii de studii și practică (vezi infra). În aceeași măsură, SDSF menține colaborarea științifică și de coordonare a studiilor doctorale cu universități partenere din Franța, Germania, Italia, Israel. Organizarea Zilelor doctorale în parteneriat cu aceste universități și alte instituții (Institutul Cultural Român) reprezintă o reușită a strategiei.

- Ameliorarea cunoștințelor doctoranzilor în privința coterării publicațiilor științifice, a exigențelor publicării. În cadrul SDSF, s-au organizat dezbateri și prezentări ale modalităților de accesare a publicațiilor cotate. Despre revistele științifice ISI, ClarivateAnalytics, le-a vorbit studenților doctoranzi cercetătoarea dr. Andreea Mironescu, de la Institutul de Cercetări Interdisciplinare al UAIC. Regulamentul SDSF a fost ameliorat, în 2018, prin indicarea numărului minim de publicații obligatorii pentru doctoranzi, la prezentarea fiecăruia din rapoartele prevăzute.
- Susținerea doctoranzilor pentru integrarea în perioada post-doctorală, în varii domenii. Unii doctoranzi SDSF au participat la programul OUTDOC, Integrarea doctoranzilor în sectoare emergente din piața muncii, nr. 600865-EPP-1-2018-1-ES-EPPKA2-KA. (Coordonator: Universitatea din Salamanca USAL, Spania 2. Partener: IDimásGestión IDIMÁS, Spania 3. Partener: Universitatea din Maribor UM, Slovenia 4. Partener: Surovina SUROVINA, Slovenia 5. Partener: Universitatea "Friedrich-Alexander", din Erlangen-Nürnberg FAU, Germania 6. Partener: ITQ GmbH ITQ GmbH, Germania 7. Partener: Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași, UAIC, România 8. Partener: Brandweb Design BRANDWEB, România). Proiectul OUTDOC este menit să sporească capacitatea de angajare a doctoranzilor în diferite sectoare. Așa cum este definit de inițiatori, „scopul proiectului este de a dezvolta un program de formare personalizat care să îmbunătățească capacitatea de angajare a doctoranzilor sau a persoanelor care dețin titlul de doctor, în domeniile în curs de dezvoltare”. Tema legată de capacitatea de inserție profesională a doctoranzilor a fost deja cercetată în Uniunea Europeană. Mai mulți autori au observat o nepotrivire a aptitudinilor, în special lipsa competențelor neacademice, cum ar fi gândirea comercială, adaptabilitatea și capacitatea de a comunica rezultatele cercetării către public (Jackson, 2007; Borrell-Damian și al., 2010). Pentru o mai bună potrivire a aptitudinilor cu cerințele postului, dezbaterile privind rezolvarea acestui aspect în sfera academică a solicitat necesitatea unei pregătiri directe la locul de muncă.
- În vederea unei mai bune inserții pe piața muncii, doctoranzii au fost angrenați în numeroase activități de voluntariat (în cadrul Festivalului Internațional de Literatură FILIT, desfășurat anual, dar și în cel al unor instituții precum Institutul de Cercetări Interdisciplinare UAIC, Editura POLIROM, Muzeul Literaturii Române, Uniunea Scriitorilor din România, Școala de programare AGILEROO ș.a.), mulți absolvenți fiind angajați ulterior și apreciați pentru performanțele lor. În ultimul timp, e de menționat faptul că Societatea Antreprenorială Studențească din cadrul UAIC (SAS-UAIC) derulează în cadrul proiectului „Studentul de astăzi, antreprenorul de mâine” (Cod proiect: CNFIS-FDI-2024-F-0422) o serie de evenimente pentru studenți și doctoranzi, menite să faciliteze dobândirea de competențe și abilități antreprenoriale.
- În cea ce privește existența unui ghid de elaborare a tezelor de doctorat, UAIC aplică ghidul CNATDCU.

Am aplicat Ghidul primit de la CNATDCU. În același timp, sunt aplicate noile reglementări în ceea ce privește perioada de finalizare a studiilor de doctorat și s-a realizat un orar flexibil pentru derularea studiilor avansate.

III. Concluzii și recomandări

Instituția a făcut eforturi evidente în a găsi soluții pentru îmbunătățirea tuturor aspectelor care s-au finalizat

în cadrul evaluării din 2021 cu recomandări. Politicile de calitate asumate de UAIC la nivelul Școlii doctorale de Studii Filologice relevă o preocupare constantă și evidentă de îmbunătățire a proceselor care vizează derularea activităților relevante.

Nr. crt.	Indicator de performanță	Recomandare	Implementarea recomandărilor
1.	IP * A.1.3.3. Cel puțin 10% din totalul sumelor aferente granturilor doctorale obținute de universitate prin contract instituțional și prin taxe de școlarizare încasate de la studenții doctoranzi de la forma de învățământ cu taxă se utilizează pentru a deconta cheltuielile de formare profesională ale doctoranzilor (participarea la conferințe, școli de vară, cursuri, stagii în străinătate, publicare de articole de specialitate sau alte forme specifice de diseminare etc.). ÎNDEPLINIT	Informarea tuturor doctoranzilor în legătură cu finanțarea din partea universității a activităților specifice formării lor.	IMPLEMENTATĂ
2.	IP * A.3.1.4. Ponderea conducătorilor de doctorat care coordonează concomitent mai mult de 8 studenți doctoranzi, dar nu mai mult de 12, aflați în perioada studiilor universitare de doctorat ³ , nu depășește 20%. ÎNDEPLINIT	O atenție mai mare acordată numărului de doctoranzi repartizați fiecărui coordonator de doctorat.	IMPLEMENTATĂ
3.	IP * B.1.1.1. Raportul dintre numărul absolvenților la nivel de masterat ai altor instituții de învățământ superior din țară sau din străinătate care s-au înscris la concursul de admitere la studii universitare de doctorat în ultimii cinci ani și numărul de locuri finanțate de la bugetul de stat scoase la concurs în cadrul domeniului de studii doctorale este de cel puțin 0,2 sau raportul dintre numărul candidaților în ultimii cinci ani și numărul de locuri finanțate de la bugetul de stat scoase la concurs în cadrul domeniului de studii doctorale este de cel puțin 1,2. ÎNDEPLINIT	Creșterea efortului pentru a atrage doctoranzi din afara Universității și din afara României.	IMPLEMENTATĂ
4.	IP B.1.2.2. Rata de exmatriculare a studenților doctoranzi, inclusiv în urma renunțării la studii, la 3, respectiv 4 ani de la admitere ⁴ , nu depășește 30%. ÎNDEPLINIT	Ar trebui luată în calcul aplicarea art. 39 (3) din Codul studiilor doctorale care prevede: „Din motive temeinice, în condițiile stabilite prin regulamentul școlii doctorale, durata programului de doctorat poate fi prelungită cu 1-2 ani, cu aprobarea senatului universitar, la	IMPLEMENTATĂ

		propunerea conducătorului de doctorat și în limita fondurilor disponibile	
5.	IP B.2.1.1. Programul de pregătire bazat pe studii universitare avansate cuprinde minimum trei discipline relevante pentru pregătirea în cercetarea științifică a doctoranzilor, dintre care cel puțin o disciplină este destinată studiului aprofundat al metodologiei cercetării și / sau prelucrării statistice a datelor. ÎNDEPLINIT	Având în vedere numărul mare al subdomeniilor, ar fi utilă includerea unor discipline opționale specifice fiecărui subdomeniu	IMPLEMENTATĂ
6.	IP * B.3.2.1. Numărul de teze de doctorat alocate unui anumit referent provenind de la o instituție de învățământ superior, alta decât IOSUD evaluată, nu trebuie să depășească două (2) pentru tezele coordonate de același conducător de doctorat, într-un an. PARȚIAL ÎNDEPLINIT	Atenta selectare a membrilor în comisiile de susținere publică a tezelor de doctorat în așa fel încât același membru să nu participe la mai mult de două teze într-un an la același coordonator.	IMPLEMENTATĂ
7.	IP * C.1.1.2. Pe parcursul stagiului de pregătire doctorală sunt implementate mecanisme de evaluare care vizează identificarea nevoilor, precum și nivelul general de satisfacție față de programul de studii universitare de doctorat, ale studenților doctoranzi, în vederea îmbunătățirii continue a proceselor academice și administrative. În urma analizei rezultatelor obținute, se dovedește elaborarea și implementarea unui plan de măsuri. ÎNDEPLINIT	Elaborarea unui raport cu privire analiza evaluării cadrelor didactice de către studenți și la felul cum sunt implementate sugestiile și propunerile de îmbunătățire propuse de studenți.	IMPLEMENTATĂ

Recomandările suplimentare:

- creșterea resurselor financiare și facilitarea accesului doctoranzilor la baze de date în alte limbi decât engleza sau româna;
- simplificarea unor proceduri birocratice, consolidarea legăturilor cu absolvenții și angajatorii;
- organizarea mai multor întâlniri generale cu scopul de a integra doctoranzii într-o comunitate academică, oferindu-li-se șansa unei interacțiuni atât formale, cât și informale;
- organizarea unei întâlniri cu doctoranzii în vederea schimbului de opinii cu privire la situația bibliografică (nevoi, dorințe, așteptări);
 - elaborarea unui ghid de redactare a tezei și a rezumatului tezei de doctorat;
- aplicarea art. 39 (3) din Codul studiilor doctorale care prevede: „Din motive temeinice, în condițiile stabilite prin regulamentul scolii doctorale, durata programului de doctorat poate fi prelungită cu 12 ani, cu aprobarea senatului universitar, la propunerea conducătorului de doctorat și în limita fondurilor disponibile”;
- aplicarea unui orar mai flexibil în cadrul programului de pregătire bazat pe studii universitare avansate, i (există situații cu 10 ore pe zi) (cf. Anexa II.4)

au fost implementate.

Comisia de evaluare intermediară:

Prof. univ. dr. DIACONU Mircea –

Studentă NISTOR Daniela-Georgiana -

CATANĂ Elena - Expert din Direcția Asigurarea Calității